

ת"פ 40020/11/19 - מדינת ישראל נגד מ.פ. קבוצת שילת (2014) בע"מ, מאיר פינקסזון, בן משה שילה

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 40020-11-19 מדינת ישראל נ' מ.פ. קבוצת
שילת (2014) בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט אורן שגב

בעניין: מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד מאשה שניאור

המאשימה

נגד

1. מ.פ. קבוצת שילת (2014) בע"מ

2. מאיר פינקסזון

3. בן משה שילה

ע"י ב"כ עוה"ד ליליה שבשאי

הנאשמים

גזר דין

1. בישיבת ההקראה שהתקיימה בפניי ביום 04.05.21 הורשעו הנאשמים, על פי הודאתם, בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירות הבאות:
2. **הנאשמת 1** - העסקת עובדי קבלן שירות ללא רישיון קבלן שירות מאת השר המוסמך - עבירות על סעיפים 2(א), 10א(א) ו- 20 לחוק העסקת עובדים ע"י קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן - חוק העסקת עובדים);
- הנאשמים 2 ו- 3** - הפרת חובת פיקוח - העסקת עובדי קבלן שירות ללא רישיון קבלן שירות מאת השר המוסמך - עבירות על סעיפים 2(א), 10א(א), 20 ו- 21 לחוק העסקת עובדים.
3. כל אחד מהצדדים טען בפניי לעונש.
4. **ב"כ המאשימה** הקדימה והגישה אסופה של פסקי דין עליהם סמכה את טיעוניה (מא/1) וטענה, כי על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועדים הרלוונטיים היתה הנאשמת 1 חברה פרטית ועסקה במתן שירותי ניקיון למזמינות שירות שונות. הנאשם 2 שימש כמנהל בנאשמת בין החודשים 3/2016 עד 11/2016 והנאשם מס' 3 שימש כמנהל רשום החל מחודש 11/2016 כאשר טרם מינוי הרשמי הוא שימש כמנהל פעיל בנאשמת 1 מיום הקמתה. עוד הוסיפה, כי הנאשמת 1 התקשרה וסיפקה שירותי ניקיון ל- 3 חברות שונות זאת באמצעות 10 עובדים אשר הועסקו על ידה במסגרת תקופה ממושכת, כפי שפורט בעובדות כתב האישום.
5. ב"כ המאשימה ציינה, כי הנאשמים הודו במיוחס להם בכתב האישום המתוקן מבלי לנהל הליך שמיעת ראיות

והפנתה לתיקון 113 לחוק העונשין לעניין הבניית הענישה בהתאם לעיקרון מנחה קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו באופן ספציפי.

6. בהקשר זה ציינה, כי הערך המוגן והעבירות בהן הורשעו הנאשמים בעבירות בתיק זה, טמון בבסיס החוק המהווה הגנה על זכויות העובדים, הכרה בעובדים המועסקים באמצעות קבלני כוח אדם שהינם קבוצה מוחלשת הנתונה לסיכונים מוגברים. היא הפנתה לבג"צ 450/97 **תנופה שירותי כוח אדם** לערעור פלילי (ארצי) 520/09 **אופקים א.ג. בע"מ** ולדברי ההסבר לתיקון לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם בנושא חובת הרישוי על קבלני השירות. עוד הפנתה להצעת חוק הממשלה מס' 436 מיום 16.6.2019 עמוד 579 עד 583 וטענה, כי מטרת החלת חובת הרישוי על קבלני השירות היא לחזק את הפיקוח על קבלני השירות על מנת לשמר ולשמור על זכויות העובדים החלשים במשק בפרט בשמירה וניקיון. לשם שמירה על זכויותיהם על עובדים מוחלשים קבע המחוקק מנגנון ספציפי שנועד למנוע פגיעה בעובדים אלה והוצאת רישיון המוענק על ידי השר. עוד הוסיפה, כי הפסיקה קבעה שיש ליצור הרתעה כלכלית משמעותית בהטלת קנסות גבוהים שתכליתה להפוך את העברייניות בתום זה ללא משתלמת.

7. בנוסף טענה, כי העבירות בהן הורשעו הנאשמים הן בעלות אופי כלכלי אשר ביצוען נועד להמשיך את עיסוקם למטרות רווח מבלי להוציא רישיון כדין ולשלם עלויות כפי שנקבע בתנאים הקבועים בחוק.

8. לעניין קביעת מתחם הענישה, טענה כי המאשימה סבורה כי מדובר בכתב אישום הכולל אירוע אחד שהינו מתן שירותי ניקיון כקבלן ללא רישיון אשר מוכר בחומרתו במספר התקשרויות מול שלוש חברות שונות. תקופת ההתקשרות ומתן שירות על ידי הנאשמת 1. כמו גם העסקה של 10 עובדים באמצעותם סופק השירות. עוד הוסיפה, כי הגם שמדובר באירוע אחד, אין פירוש הדבר כי מכלול העונש ההולם יוגבל בגין העונש המרבי. אלא רק כי מתחם הענישה יקבע ביחס לשילוב העבירות ולא בהתייחס להם לכל אחד בפני עצמה והפנתה בעניין זה לת"פ 25368-02-19, לערעור פלילי 4910/13 **אחמד נ' מדינת ישראל**, לערעור פלילי 57160-01-14 הידוע כהלכת חוות הורים ולבסוף גם לערעור פלילי 126-06-04-19.

9. נוכח האמור לעיל, טענה כי יש להחמיר לנוכח כמות העובדים שהועסקו ע"י הנאשמת 1 - 10 במספר.

10. ביחס לנאשמים 2 ו-3, טענה כי יש חשיבות להטלת עונשים נפרדים על כל אחד מהם, ובפרט כאשר מדובר בנושאי משרה בה תדגיש כי בית הדין נדרש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהנאשמים וזאת בשים לב לעיקרון האינדיבידואליות. עוד הוסיפה, כי העבירות בהן הורשעו הנאשמים הן עבירות שנעברו במסגרת עיסוקה של הנאשמת 1 למשך תקופה ממושכת, כמפורט בכתב האישום, ויש לייחס לכך חומרה יתרה.

11. לאור האמור, טענה כי מתחם העונש הראוי בעבירות עומד על 40 עד 60 אחוז מגובה הקנס העונשי, בשים לב ל-10 עבירות בהן הורשעו הנאשמים.

12. ביחס לנאשמת 1 טענה כי הקנס הקבוע לצד העבירה שביצעה עומד על 14,400 ₪ וביחס לנאשמים 2 ו-3 - 29,200 ₪. עוד הוסיפה, כי המאשימה שקלה לקולא את העובדה שהנאשמים הודו בהזדמנות הראשונה וחסכו זמן שיפוטי והם נעדרו עבר פלילי. מנגד, לקחה בחשבון כי חומרת המעשה ואת העובדה כי בהתאם לראיות בתיק, הנאשמים ידעו על חובתם להוצאת רישיון להוצאת רישיון קבלן, עשו דין לעצמם והמשיכו לפעול בניגוד לחוק ללא כל מרות.

13. לפיכך, טענה כי יש להטיל קנס בגובה 50% מגובה הקנס העונשי הקבוע בחוק במכפלת 10 יחידות עבירה (כמספר העובדים) שבאמצעותם סופקו שירותי ניקיון דהיינו, קרי, קנס בסך של 72,000 ₪, ואילו כל הנאשמים 2 ו- 3 - 140,600 ₪ עבור כל אחד בנפרד.
14. בנוסף ביקשה להורות לנאשמים לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות שבהן הורשעו למשך שלוש שנים בגובה מלוא הקנס הקבוע בחוק והמאשימה וככל של איחתמו, ביקשה להטיל עליהם מאסר בהתאם לסעיפים 71 ו- 74 לחוק העונשין.
15. **ב"כ הנאשמים** הקדימה וטענה כי בתיק זה מדובר על אירוע אחד וכי הפסיקה אמצה את ההבחנה בין אירוע אחד למכלול אירועים כאשר מה שנבחן היא מחשבה פלילית אחת ויסודות עבירה אחת. עוד הוסיפה, כי פסיקה של מותבים שונים בבית הדין לעבודה התייחסה בהרחבה לכך שמספר העובדים שהועסקו במסגרת מתן שירות אינו רלוונטי משום שהחוק מתייחס למתן שירות ולא להעסקת עובדים (ת"פ 16-12-35528, שם דובר על העסקת 47 עובדים, ת"פ 19-01-6953 ות"פ 19-09-17148). לפיכך טענה כי אין להכפיל את הקנס במספר העובדים.
16. לגבי הערך החברתי, טענה כי תקופת מתן שירות היא כחצי שנה מחודש מרץ 2016 עד דצמבר 2016 אך כי בחודש ינואר 2016, לפני תחילת הפעילות של הנאשמת, הנאשם 3 פנה לאגף ההסדרה והודיע להם שהוא מחזיק ברישיון מטעם חברה אחת ששמה שילת אחזקה וניקיון בע"מ ח.פ. 514742055 וביקש לקבל הנחיות ממנהל ההסדרה באיזה אופן הוא מעביר רישיון לחברה חדשה שבה הוא יכהן כמנהל. את ההנחיות הוא לא קיבל (נא/1). ב- 10 באפריל הוא פנה פעם נוספת למנהל ההסדרה וביקש לקבל את מה הוא צריך לעשות על מנת להעביר את הרישיון לחברה אחרת ואת כל ההליך ההסדרה היה הגיון שחברת ניקיון לא תנוהל על ידי גורמים שלא עברו מבחנים ומבדקים של משרד הכלכלה ושלא יפגעו זכויות העובדים. הנאשם 3 עבר את המבדקים הוא הורשה להחזיק רישיון מטעמם ולא היה להם השגות לגבי זהותו למציג רישיון. נכון שעקב אי ההבנה של הנאשם 3 שהרישיון איננו אישי שלו אלא של חברה בפועל ניתן שירות ללא רישיון אך מאחורי חברה בע"מ עמד אדם שהוא ראוי לנהל חברת ניקיון, הדגישה הסניגורית.
17. עוד הוסיפה, כי בניגוד לטענת ב"כ המאשימה, הבקשה שהוגשה ע"י הנאשמת ביום 25.07.16 מעולם לא סורבה, כי אם לא הוכרעה (נא/2) ותהתה האם זה סביר, שטיפול בבקשה מתנהל כמעט שנה והאם זה סביר כי בקשה של אזרח שפונה למשרד הכלכלה ומבקש להסביר לו באיזה אופן עליו לפעול לא זוכה למענה?
18. עוד הוסיפה, כי במסגרת החקירה שהתנהלה, נבדקה הנאשמת מכל כיוון אפשרי לרבות שמירתה על זכויות העובדים ואכן, לא הוגש כתב אישום בעניין. בנסיבות העניין, העבירה בה הורשעה הנאשמת היא טכנית בלבד, דבר המפחית מחומרתה. ברגע שהנאשמים הבינו כי מתן הרישיון מתעכב, פעילות החברה הופסקה והיום החברה לא פועלת בתחום הניקיון ואף אחד מהנאשמים לא פועל בתחום הניקיון. נכון מבחינה טכנית נעברה עבירה אך שום ערך חברתי לא נפגע, הוסיפה וטענה.
19. ביחס למצב הנאשמת כיום, טענה הסניגורית, כי היא פעילה בקושי ומחזור העסקאות שלה ירד ב- 72 אחוז (נא/4).
20. ביחס לנאשם 2, מנהל חשבונות בהכשרתו, טענה כי מעורבותו היתה מינורית והתמקדה בניהול כספים. הוא לא בא במגע עם עובדי החברה ולא עם מזמיני השירות.

21. עוד הוסיפה, כי היא מבקשת להתחשב במצבו בגילו ובמצבו הרפואי של הנאשם 2, שהנו יליד 1948 וסובל מסכרת לאחר אירוע מוחי, לאחר מספר ניתוחים שונים ובקרב מאוד הוא אמור לעבור עוד שני ניתוחי יד (נא/6). הסניגורית הוסיפה, כי נכון להיום הנאשם 2 מנהל עסק באמצעות חברה בע"מ שנותנת שירותי הנהלת חשבונות וזה מקור הפרנסה שלו.
22. ב"כ המאשימה התנגדה להגשת המסמכים הרפואיים וטענה כי מסמך סיכום הניתוח נושא תאריך של יום 25.9.2020 ואילו המסמך הנוסף הוא סיכום ביקור מחודש ינואר 2015. עוד טענה כי לא הוגשו מסמכים רפואיים להוכחת הבעיות הרפואיות הנטענות לסוכרת ולאירוע מוחי כמו גם בנוגע לניתוחים.
23. הסניגורית הגישה גם תלושי שכר ואישור רשות המיסים מיום 12.4.2021 (נא/7) וטענה כי הנאשם 3 פעל בתום לב ומשסבר כי די בקבלת רישיון על שמו כדי להמשיך ולתת שירותי ניקיון. עם קבלת ההבהרות שהדבר אסור על פי החוק, הוא הפסיק לדבריה את הפעילות לאחר שניסה להגיש בקשה למתן רישיון שלא נדונה עד היום.
24. עוד הוסיפה, כי נכון להיום הנאשמת אינה עוסקת במתן שירותי ניקיון והיא מהווה מקור פרנסה יחיד של הנאשם 3 ובני משפחתו. אשתו של הנאשם 3 נמצאת בחופשה ללא תשלום מאז מגפת הקורונה ותמכה טענתה באישור מטעם המוסד לביטוח לאומי (נא/9). לטענתה, הנאשם מפרנס יחיד של משפחה בת 3 ילדים, שניים מהם חיליים ואחד בן 14. אשת הנאשם 3 סיימה לא מזמן הליכי פש"ר (נא/10); לנאשם אין נכסים על שמו והמשפחה מתגוררת בשכירות (נא/11). כמו כן, הוגשו תלושי שכר של הנאשם 3 ונטען כי הוא נושא לבדו בעול פרנסת המשפחה (נא/12).
25. ב"כ המאשימה הסתייגה מהגשת הסכם השכירות וטענה כי הוא משנת 2014 ואין בו אינדיקציה לכך שהוא ממשיך לחול גם היום. בנוסף לאמור לעיל, הנאשם נאלץ לתמוך בהוריו שמצבם הרפואי קשה. אמו נמצאת במצב רפואי מורכב בעקבות מחלת הסוכרת, לחץ דם גבוה וחוסר חמצן בדם, ואביו - מחלים לאחר מחלת הסרטן לאחר ניתוח להוצאת ריאה (נא/13).
26. עוד הוסיפה, כי לנאשמים אין עבר פלילי וכי אנו נמצאים 5 שנים לאחר התקופה שבה נעברה העבירה. הנאשמים אינם פועלים בתחום מתן שירותי ניקיון ולכן אין שום סיבה להחמיר בעונשם.
27. הסניגורית הוסיפה, כי יש לשקול לקולא את העובדה שלאחר בדיקה מקיפה של משרד הכלכלה לא נמצא פגם בהתנהלות הנאשמת כלפי עובדיה; הם שיתפו פעולה במסגרת החקירה, הודו בעובדות כתב האישום ובחרו שלא לנהל את ההליך ולכן בשים לב לכך שלטענתה אין מדובר בעבירה שהיא ברמת חומרה גבוהה, יש לפסוק מתחם ענישה אחד ואין הצדקה משפטית להכפיל את גובה הקנס במספר העובדים, כפי שביקשה המאשימה. הסניגורית תמכה דבריה בהפניה לפסיקה רלוונטית.
28. הסניגורית סיימה דבריה בבקשה להסתפק בהתחייבות להימנע מביצוע עבירה ולא להשית קנס כספי.

דין והכרעה

29. הילוכו של גזר הדין יהיה כדלקמן: ראשית אכריע בסוגיית ריבוי העבירות ולאור המסקנה אליה אגיע, אקבע את מתחם העונש הראוי ואת העונש הספציפי שיש להטיל על כל אחד מהנאשמים בתוך מתחם זה.

30. ביום 10.12.20 ניתן בבית הדין הארצי פסק דין בתיק ע"פ 12602-03-20 **מדינת ישראל נ' באר הנדסה אזרחית בע"מ ואח'**, במסגרתו שב בית הדין והתווה את העקרונות שלאורם יש להכריע במקרה של ריבוי עבירות. בשל חשיבות הדברים לענייננו, אביא להן את תמצית העקרונות שנקבעו:

א. תיקון 113 לחוק העונשין נועד לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, כדי שבית המשפט יקבע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה" (סעיף 40א לחוק). הבניית הענישה על דרך של קביעת עיקרון ההלימה כעיקרון מנחה, ואשר לפיו נדרש קיום יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק).

ב. בהתאם לתיקון 113, על בית הדין לקבוע את מתחם העונש ההולם תוך שהוא לוקח במסגרת שיקוליו, בין היתר, את הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, את מידת הפגיעה בו ואת מדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרים בהם מתחם העונש ההולם כולל עונש קנס, על בית הדין להתחשב בנוסף גם במצבו הכלכלי של הנאשם, לצורך קביעת מתחם עונש הקנס ההולם. בית הדין רשאי לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום או הגנה על שלום הציבור ובהיעדר עילה לסטות, על בית הדין לגזור את העונש הספציפי תוך בחינת שיקולי הרתעה אישית; הרתעת הרבים; נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה וכן נסיבות אחרות.

ג. בע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ** (8.2.14) (להלן - **ענין חדוות הורים**) נקבעה דרך יישומם של עקרונות אלה תוך קביעת שלושה שלבים מרכזיים בגזירת הדין: האם מדובר באירוע אחד או מספר אירועים; קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת העונש בתוך המתחם שנקבע.

ד. מצבים של ריבוי עבירות מאופיינים בכך שבית הדין הרשיע את הנאשם במספר עבירות, ואז נשאלת שאלת אופן גזירת הדין בשים לב לריבוי. על גזירת הדין במצבים אלה חולשות שתי הוראות מרכזיות, ואלה הן:

1. **ההוראה הראשונה**, קבועה בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982 (להלן - **חוק סדר הדין הפלילי**) וקובעת כי בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, ובלבד שלא יטיל יותר מעונש אחד בגין אותו מעשה. משמעותה המעשית של הוראה זו היא כי כאשר ייחוסו לנאשם מספר עבירות בגין מעשה אחד, העונש הקבוע בצידה של העבירה החמורה ביותר יהווה את תקרת העונש המכסימלית, וזאת על מנת להימנע מכפל ענישה בגין אותו מעשים. כאשר ריבוי העבירות מצמיח ריבוי מעשים אזי התקרה המכסימלית לענישה תהא סכום התקרות של העונש החמור ביותר שניתן להטיל בגין כל מעשה;

2. **ההוראה השניה**, הוספה בתיקון 113 והיא גלומה בסעיף 40ג לחוק העונשין וקובעת כי כאשר בית המשפט הרשיע נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע. לעומת זאת, אם בית המשפט הרשיע נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, עליו לקבוע מתחם עונש הולם כאמור

בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; במקרה זה על בית המשפט לקבוע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם. על בית המשפט לקחת בחשבון שיקוליו, בין השאר, את מספר העבירות, את תדירותן ואת הזיקה ביניהן, ועליו לשמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש.

ה. המונח "אירוע" אינו חופף למונח "מעשה", אלא רחב ממנו ויכול להיות מורכב ממעשה אחד או מספר מעשים (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)). בנוסף, להגדרת "אירוע" ולהגדרת "מעשה" תפקידים שונים בתהליך גזירת הדין. המונח "מעשה" מגדיר את תקרת העונש המכסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות. המונח "אירוע" מכתוב את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע בתהליך גזירת הדין, כשלכל אירוע נדרשת קביעת מתחם ענישה נפרד. משתמע מכך, שמספר האירועים והמעשים, הינו, לכל היותר, כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם, ובחלק מהמקרים נמוך ממנו. סדר הבחינה במצבים של ריבוי עבירות הוא - זיהוי מספר האירועים; קביעת תקרת העונש ביחס לכל אירוע בהתחשב במספר המעשים מהם הוא מורכב; קביעת מתחם העונש ההולם בגין כל אירוע.

ו. הבחינה אם עסקינן באירוע אחד או במספר אירועים תגדיר את מספר מתחמי הענישה הנדרשים. בפסיקת בית המשפט העליון הובעו מספר דעות בנוגע לאופן בחינת הסוגיה אם מדובר באירוע אחד או מספר אירועים.

ז. בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' יוסף דלאלה (ניתן ביום 3.9.15) (להלן - **הלכת דלאלה**) סוכמה ההלכה בנוגע להבחנה הנדרשת בין אירוע אחד או מספר אירועים כך: עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת יחשבו לאירוע אחד; כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבות העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. נסיבות עובדתיות אלה מהוות "מבחני עזר" לקביעת עוצמת הקשר. במסגרת זו ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן. בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו.

ח. יתכנו מצבים חריגים, שבהם בחינת הנסיבות העובדתיות לא תוביל למסקנה ברורה האם הקשר "הדוק" דיו, אם לאו, וימצאו פנים לכאן ולכאן. כך למשל, כאשר עבירה אחת 'נובעת' מעבירה אחרת או 'נלווית' לה (ע"פ 2519/14 אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (29.12.2014) (להלן: עניין אבו קיעאן); ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל (23.6.2015)).

ט. קביעת מתחמי עונש שלא לצורך עלולה במקרים מסוימים להביא להעלאת רף הענישה באופן שאינו

ראוי, על-ידי פריטה לפרוטות של הרכיבים העונשיים בעניינו של הנאשם ויצירת תחושה לא נוחה של 'התחשבות' עמו, העצמה של חומרת מעשיו מעבר למתחייב וחריצת דינו בדרך מלאכותית". במצבים חריגים מעין אלה, ראוי לבית המשפט לקיים בקרה נוספת, נורמטיבית, במסגרתה תיבחן השאלה האם נכון, כעניין של מדיניות משפטית ובשים לב לתכליתו של סעיף 40ג הנ"ל, לראות את העבירות ככמה אירועים נפרדים. כך, במיוחד במטרה למנוע מצב שבו עבירה הקשורה בעבירה אחרת 'תיבלע' באותה עבירה, ולא תזכה להתייחסות הראויה לה בנסיבות העניין. ברי, כי ככל שעוצמת הקשר בין העבירות על-פי נסיבותיהן העובדתיות רבה, תידרש הצדקה נורמטיבית משמעותית יותר כדי לראותן כאירועים נפרדים, ולהפך.

י. כאשר המדובר באירוע אחד יידרש בית הדין לקבוע מתחם עונש הולם אחד לאירוע כולו, אולם, שאלת גבולותיו עשויה להיות מושפעת, בין היתר, מהשאלה אם עסקין באירוע אחד המורכב ממעשה אחד או מספר מעשים. בע"פ 4289/14 **אורן חנונה נ' מדינת ישראל** (21.1.15) פסק בית המשפט העליון, כי אין בסיווגה של ההתרחשות העבריינית כאירוע אחד, כדי לכבול את בית המשפט לעונש המרבי הקבוע בצידה של העבירה החמורה ביותר שנעברה באותו אירוע. זאת, מכיוון שלאחר השלב הראשון, שבקביעת מספר האירועים המרכיבים את ההתרחשות העבריינית, על בית המשפט לעבור אל השלב השני ולבחון באופן מהותי-מוסרי האם אותו אירוע כולל מעשה אחד - או אז יוגבל בית המשפט לעונש הקבוע בצד העבירה החמורה בהתאם להוראת סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 - או שמא כולל אותו האירוע מספר מעשים, המצדיקים גזירה של מספר עונשים, בגין כל מעשה בנפרד.

יא. לאחר אפיון מספר עבירות כאירוע אחד יש לבחון אם האירוע העברייני האחד מורכב ממעשה אחד או מספר מעשים נפרדים, וככל שמורכב האירוע ממספר מעשים נפרדים יש להגדירם. המדובר בבחינה מהותית, ולא טכנית, שכן זו תגדיר את תקרת העונש המכסימלית ביחס לאירוע.

יב. ככל שמדובר באירוע אחד המורכב ממעשה אחד כי אז העונש הקבוע בצד העבירה החמורה ביותר מהווה את תקרת העונש המקסימלית בגין ריבוי העבירות. בגדר תקרה זו ייקבע מתחם עונש הולם, ובהמשך - ובהנחה ואין עילה לסטות ממתחם העונש ההולם - יגזור בית הדין עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע. ככל שהמדובר באירוע אחד המורכב ממספר מעשים נפרדים, תקרת העונש המקסימלית אינה מוגבלת לתקרת העונש הקבועה בצד העבירה החמורה ביותר באירוע כולו, אלא היא מהווה סכומן של תקרות העונש המקסימליות בגין כל מעשה נפרד. בתוך תקרה זו ייקבע בהמשך מתחם עונש הולם. אין חפיפה בין תקרת העונש המקסימלית שנקבעה לאירוע לבין הגבול העליון של מתחם הענישה הראוי. בהמשך, על בית הדין לגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע בהתאם לעקרונות שנקבעו בתיקון 113 לחוק.

יג. מהניתוח דלעיל עולה כי כאשר בית הדין קובע כי המדובר באירוע אחד יש חשיבות רבה לבחינה אם עסקין באירוע אחד המורכב ממעשה אחד או אירוע אחד המורכב ממספר מעשים נפרדים, שכן בחינה זו תשליך על תקרת העונש המקסימלית. ניתוח זה משתלב בהלכה שנפסקה בע"פ (ארצי) 12606-04-19 **ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ - מדינת ישראל** (16.2.20), לפיהמצבים של ריבוי עבירות בתוך אירוע אחד אין לקביעות אוטומטיות של מתחם הענישה על פי הכפלה אריתמטית של

הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המרבי הנקוב בחוק במספר "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע ואין קביעתו אוטומטית על פי הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המרבי הנקוב בחוק לגבי עבירה יחידה, אלא הענין נתון לשיקול דעת בהתאם לנסיבות הענין.

יד. הנה כי כן, במצבים של ריבוי עבירות בתוך אירוע אחד, הפעלת שיקול הדעת ביחס לתקרת העונש המכסימלי תיעשה תוך בחינה אם ראוי להשקיף על האירוע כמעשה אחד או שיש לפצלו למספר מעשים נפרדים. המדובר בבחינה מהותית, ויש לעורכה בזירות על מנת שריבוי העבירות לא יביא להגדלה מלאכותית של תקרת העונש המכסימלית שכן מהותית מדובר במעשה אחד-מזה, ועל מנת שהפסול הטמון בריבוי עבירות לא יישחק עקב אי מתן משקל לכך שהמדובר אמנם באירוע אחד המורכב מהותית ממספר מעשים נפרדים-מזה.

טו. **לסיכום** - לאור האמור לעיל, כאשר נאשם מורשע בריבוי עבירות, ובית הדין קובע כי המדובר באירוע אחד הבא בגדר סעיף 40ג(א) לחוק העונשין - אזי מלאכת גזירת הדין תהא מורכבת מהשלבים הבאים: **ראשית**, הגדרת התקרה המכסימלית לעונש, כשלצורך זאת יש לבחון אם המדובר באירוע אחד בעל מעשה אחד או באירוע אחד בעל מספר מעשים; **שנית**, קביעת מתחם העונש ההולם בתוך התקרה המכסימלית שנקבעה בשלב הראשון; **שלישית**, בחינה אם יש הצדקה לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום או הגנה על שלום הציבור. **רביעית**, בהעדר הצדקה לסטות גזירת הדין בתוך מתחם העונש ההולם בדרך של קביעת עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע בהתאם לעקרונות שהותוו בתיקון 113.

אשר להכרעתי

31. לאחר שנתתי את דעתי לעובדות כתב האישום ולטענות הצדדים, סבורני, כי במקרה דנן אכן מדובר באירוע אחד מרובה יחידות עבירה, ואולם, אין "להכפיל" את גובה הקנס המקסימלי במספר יחידות העבירה, שכן מדובר על אותה מסכת עובדתית ביחס לכל עשרת העובדים, ואבהיר.

32. בהתאם להלכת דלאלה שנזכרה לעיל, עסקינן ב-10 יחידות עבירה שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית. לפיכך, יש לראותן גם כאירוע אחד, ובמה דברים אמורים? העסקת העובדים נעשתה בסמיכות של זמן ושל מקום ובנסיבות זהות.

33. יחד עם זאת, משמדובר בריבוי מקרים, יש להחיל את ההלכה שנפסקה בע"פ (ארצי) 12606-04-19 **ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ - מדינת ישראל** (16.2.20), קרי, במצבים של ריבוי עבירות בתוך אירוע אחד אין לקבוע אוטומטית את מתחם הענישה על ידי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המרבי הנקוב בחוק במספר "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע ואין לקבוע אוטומטית על פי הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המרבי הנקוב בחוק לגבי עבירה יחידה, אלא העניין נתון לשיקול דעת בהתאם לנסיבות העניין.

34. באשר לערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות, אין בידי לקבל את טענת הסניגורית, לפיה חלק מהאשם מוטל על הרשות שגררה רגליים, לדבריה, בכל הקשור לטיפול בבקשת הנאשמת 1. למותר לציין, כי לא ניתן להכשיר מצב בו אדם יפעיל עסק ללא רישיון מתאים רק כי הגורם המאסדר מתמהמה במתן תשובה. לפיכך,

האחריות המוטלת על הנאשמת מחד גיסא ועל הנאשמים 2 ו- 3 מאידך גיסא הנה מוחלטת. זאת ועוד. אכן, לא נטען כי ביצוע העבירה המיוחסת לנאשמת 1 גרר בעקבותיו גם פגיעה בזכויותיהם של העובדים, ואולם, גם בכך אין כדי להכשיר את העבירה או להתייחס אליה בקלות ראש, שכן הסדרת הרישיון על פי הקבוע בדיון הנה תנאי מקדמי והכרחי כדי לספק עובדים למזמיני שירות ולא ניתן להפריז בחשיבות התנאים שנקבעו ע"י המחוקק, ושהופרו במקרה זה, על זכויותיהם של העובדים, ובראש ובראשונה, הוכחת איתנות כלכלית של מבקש הרישיון והפקדת ערובה כספית, כמתחייב.

35. לאור האמור לעיל, באשר לקביעת מתחם הענישה הראוי בעבירות המיוחסות לנאשמים, סבורני כי עמדת המדינה סבירה ומשקפת את החומרה שהמחוקק ובתי המשפט מייחסים לעבירה. לפיכך, אני פוסק כי ביחס לנאשמת 1, מתחם הענישה הראוי נע בין 40% ל- 60% מגובה הקנס המקסימלי ובהתאם - גם ביחס לעבירה של הפרת חובת הפיקוח ביחס לנאשמים 2 ו- 3.

36. ביחס לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה, נזכיר, כי הקנס המקסימלי הקבוע לעבירה בה הורשעה הנאשמת 1 הוא ₪ 14,400 ואילו ביחס לעבירה של הפרת חובת פיקוח - ₪ 29,200.

37. **לאחר ששקלתי את נסיבות ביצוע העבירה של הנאשמת 1, את ריבוי העבירות וכן את העובדה שהודתה בהזדמנות הראשונה ונטלה אחריות, אני גוזר עליה קנס בסך ₪ 28,800.**

38. ביחס לנאשמים 2 ו- 3, לקחתי בחשבון את נסיבותיהם האישיות, כפי שהוכחו במסמכים, תוך שאני מקבל את הסתייגויות ב"כ המאשימה ביחס לאותם מסמכים שאינם מעודכנים ואת הסתייגויותיה לגבי טענות שלא גובו כלל במסמכים.

39. עוד לקחתי בחשבון את העובדה שהנאשמים הודו ונטלו אחריות על מעשיהם וכן את העובדה שהם כבר לא עוסקים בתחום הניקיון לעניין שיקולי הרתעה. בנוגע לשיקולי השיקום של הנאשמים, סבורני, כי מן הראוי שהקנסות שיוטלו עליהם לא יגרמו להם לקריסה כלכלית וזאת מפאת הנסיבות האישיות שצוינו לגבי כל אחד מהם. בנוסף, סבורני כי יש להתחשב לקולא בעובדה שחרף העובדה שבזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, הנאשמים ביצעו עבירה על חוק העסקת עובדים, כל אחד כפי חלקו, לא נפגעו בפועל זכויות קוגנטיות של העובדים.

40. בנוסף, החלטתי להיעתר לבקשת המאשימה ולחייב את כל הנאשמים לחתום על כתב התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בתיק זה למשך התקופה המקסימלית הקבועה בחוק - 3 שנים. כידוע, העיצום הכספי הנו רק רכיב עונשי אחד המצטרף לרכיב עונשי אחר והוא הטלת התחייבות על הנאשם להימנע מביצוע עבירה. התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש של קנס מותנה, הגם שמדובר בעונש הקל שבעונשים הקבועים בחוק העונשין (ראו דברי כב' הנשיא (בדימ') א. גרוניס בדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, (2.4.2015) עמ' 9-10, פסקה 12).

41. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמים 2 ו- 3 את הקנסות הבאים:

הנאשם 2 - ₪ 29,200;

הנאשם 3 - ₪ 29,200.

42. משלא עלתה בקשה לפריסת תשלומים במהלך הטיעונים לעונש, אני קובע, כי ככל שבדעת הנאשמים לבקש פריסת תשלומים, יגישו הם בקשה מתאימה בתוך 7 ימים מהיום, ויכללו בה את עמדת ב"כ המאשימה. ככל שלא תוגש בקשה כאמור, ישולמו הקנסות ע"י כל אחד מ-3 הנאשמים עד ליום 01.11.21.

43. בנוסף, אני מורה לנאשמים לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה למשך 3 שנים מהיום וקובע כי גובה ההתחייבות יועמד על סך של 29,200 ₪. הנאשמים 2 ו-3 יחתמו על התחייבות גם בשם הנאשמת 1, אלא אם כן, תוגש הודעה כי קיים גורם אחר שמוסמך לחייבה וההתחייבות תוגש בחתימתו, תוך ציון פרטיו המלאים.

44. ההתחייבויות תוגשנה ע"י הסניגורית לתיק ביה"ד כשהן חתומות עד ולא יאוחר מיום 01.11.21.

אחרית דבר

45. אני גוזר על הנאשמים את הקנסות הבאים:

הנאשמת 1 - 28,800 ₪, כאמור בסעיף 37 לעיל;

הנאשם 2 - 29,200 ₪, כאמור בסעיף 41 לעיל;

הנאשם 3 - 29,200 ₪, כאמור בסעיף 41 לעיל.

46. כל הנאשמים יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו, כאמור בסעיף 43 לעיל.

ניתן היום, כ"ג אלול תשפ"א, 31 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.